

Nr 4.

Ankom till Riksdagens kansli den 25 febr. 1910 kl. 4,30 e. m.

Utlåtande angående regleringen af utgifterna under riksstatens fjärde hufvudtitel, omfattande anslagen till landtförsvarsdepartementet. (1:a Afd.)

Ordinarie anslag.

Kommendantsstaten.

1:o) I den till Riksdagen den 15 januari innevarande år aflåtna propositionen angående statsverkets tillstånd och behof har, under åberopande af det propositionen bilagda statsrådsprotokollet öfver landtförsvarsärenden den 14 i samma månad, Kungl. Maj:t under fjärde hufvudtiteln i punkten 1 föreslagit Riksdagen att med godkännande af det vid ofvan omförmälda statsrådsprotokoll fogade förslag till stat för kommendantsstaten, öka detta anslag, nu 30,328 kronor, med 1,800 kronor till 32,128 kronor.

Kommen-
dantsstaten.
[1.] *)

Beträffande den af departementschefen i ärendet lämnade utredningen tillåter sig utskottet att hänvisa till sid. 4—7 i statsrådsprotokollet.

Af utredningen framgår, att det ökade anslagsbehofvet i hvad det rör eldning m. m. är af förhållandena påkalladt.

Den af Kungl. Maj:t föreslagna ökningen af anslagsposten för skrifmaterialier m. m. vid kommendantskapet i Boden ingår uti de under punkt 17 i statsrådsprotokollet omnämnda årliga omkostnader för de permanenta verkens vid Boden drift och skötsel, hvaröfver utskottet

*) Hänvisar till punkt i Kungl. Maj:ts proposition.

under punkt 17:o) i detta utlåtande afgifver yttrande; och har utskottet icke något att erinra emot ifrågavarande anslagsförhöjning.

Utskottet hemställer sålunda,

att Riksdagen må med godkännande af det vid statsrådsprotokollet öfver landtförsvarsärenden den 14 januari 1910 fogade förslag till stat för kommandantsstaten, öka detta anslag, nu 30,328 kronor, med 1,800 kronor till 32,128 kronor.

Aflöning och rekrytering m. m.

Aflöning och
rekrytering
m. m.

[2.]

2:o) Kungl. Maj:t har under punkt 2 af denna hufvudtitel föreslagit Riksdagen att, med godkännande af de uppgjorda förslagen till stater för infanteriet, kavalleriet, artilleriet, artilleriets tygstater, fortifikationen och trängen, höja anslaget till aflöning och rekrytering m. m., nu 17,921,168 kronor, med 65,008 kronor till 17,986,176 kronor.

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 7—11 i statsrådsprotokollet.

Frågan om inrättande af 6 nya fortmaskinister vid Bodens fästning kommer utskottet att under punkt 17:o) i detta utlåtande behandla i samband med öfriga till förvaltningen af de permanenta verken i Boden m. m. hörande frågor. Det anslag, hvarom nu är fråga, skulle för ändamålet behöfva förhöjas med 9,780 kronor; och har utskottet icke haft något att däremot erinra.

Utskottet, som jämväl biträder hvad Kungl. Maj:t beträffande detta anslag i öfrigt föreslagit, hemställer,

att Riksdagen må med godkännande af de uppgjorda förslagen till stater för infanteriet, kavalleriet, artilleriet, artilleriets tygstater, fortifikationen och trängen, höja anslaget till *aflöning och rekrytering m. m.*, nu 17,921,168 kronor, med 65,008 kronor till 17,986,176 kronor.

Hyra, expenser m. m. vid truppförbanden.

Hyra, expenser
m. m. vid
truppför-
banden.

[3.]

3:o) Med tillstyrkande af bifall till hvad Kungl. Maj:t under punkt 3 af denna hufvudtitel föreslagit och under hänvisning till hvad statsrådsprotokollet å sid. 12 och 13 i ämnet innehåller, hemställer utskottet,

att Riksdagen må i riksstaten för år 1911 uppföra anslaget till *hyra, expenser m. m.* vid truppförbanden med oförändradt belopp eller 125,800 kronor.

Intendenturkåren.

4:o) Kungl. Maj:t har under punkt 4 af fjärde hufvudtiteln föreslagit Riksdagen att med godkännande af det vid statsrådsprotokollet fogade förslag till stat för intendenturkåren, öka detta anslag, nu 673,492 kronor, med 11,091 kronor till 684,583 kronor.

Intendentur-
kåren.
[4.]

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till sid. 13—17 i statsrådsprotokollet.

Emot hvad Kungl. Maj:t under denna punkt föreslagit har utskottet intet annat att erinra än att, då redan finnas å staten för intendenturkåren uppförda 48 intendentslöner af första klassen men endast 21 sådana löner af andra klassen, utskottet ansett samtliga de fem nya intendentsbeställningarna böra blifva af andra klassen. Då Kungl. Maj:t afsett, att tre af de nya befattningarna skulle blifva af första klassen och skillnaden emellan lönebeloppen i de båda klasserna är 1,000 kronor, kommer sålunda statens slutsumma vid gillande af utskottets mening att blifva 3,000 kronor lägre än enligt Kungl. Maj:ts framställning. I enlighet härmed har utskottet upprättat förslag till stat för intendenturkåren.

Utskottet hemställer alltså,

att Riksdagen må med godkännande af det vid detta utlåtande fogade förslag till stat för intendenturkåren (bil. a.), öka anslaget till *intendenturkåren*, nu 673,492 kronor, med 8,091 kronor till 681,583 kronor.

Inkvarteringskostnader.

5:o) Utskottet, som icke haft något att erinra emot hvad Kungl. Maj:t under punkt 5 af denna hufvudtitel föreslagit, får, under hänvisning till hvad departementschefen till statsrådsprotokollet sid. 17—18 i ämnet anført, hemställa,

Inkvarterings-
kostnader.
[5].

att Riksdagen må i riksstaten för år 1911 uppföra anslaget till *inkvarteringskostnader* med oförändradt belopp eller 1,088,307 kronor.

Ålderstillägg.

Ålderstillägg. 6:o) Uti punkt 6 af denna hufvudtitel har Kungl. Maj:t föreslagit
[6.] Riksdagen att höja anslaget till ålderstillägg, nu 81,400 kronor, med 1,150 kronor till 82,550 kronor.

Öfver denna framställning kommer utskottet att framdeles afgifva yttrande, hvilket utskottet härmed skolat för Riksdagen

anmäla.

Landstormen.

Landstormen. 7:o) Med tillstyrkande af bifall till hvad Kungl. Maj:t under punkt
[7.] 7 af fjärde hufvudtiteln föreslagit och under hänvisning till hvad statsrådsprotokollet sid. 18—20 i denna fråga innehåller, får utskottet hemställa,

att Riksdagen må höja anslaget till *landstormen*, nu 182,425 kronor, med 15,800 kronor till 198,225 kronor.

Ersättning åt vissa löntagare i följd af arméns omorganisation.

Ersättning åt vissa löntagare i följd af arméns omorganisation. 8:o) Med anledning af hvad Kungl. Maj:t under punkt 8 af denna hufvudtitel föreslagit och under återopande af hvad statsrådsprotokollet sid. 20 i ämnet innehåller, hemställer utskottet,

[8.]

att Riksdagen må minska anslaget till *ersättning åt vissa löntagare i följd af arméns omorganisation*, nu 16,774 kronor, med 1,722 kronor till 15,052 kronor.

Remontering m. m.

Remontering m. m. 9:o) På grund af Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning får utskottet, under hänvisning till den utredning i ärendet, som återfinnes i
[9.] statsrådsprotokollet sid. 20—22, hemställa

att Riksdagen må med godkännande af det vid statsrådsprotokollet fogade förslag till ny stat för re-
monteringsstyrelsen, minska anslaget till *remontering*
m. m., nu 1,132,479 kronor, med 423,784 kronor till
708,695 kronor.

Lega af hästar för artilleriets, ingenjörtruppernas och trängens exercis.

10:o) Med tillstyrkande af hvad Kungl. Maj:t under punkt 10 af denna hufvudtitel föreslagit och under åberopande af hvad statsråds-
protokollet å sid. 22 och 23 i ämnet innehåller, får utskottet hemställa,

Lega af
hästar för
artilleriets, in-
genjörtrup-
pernas och
trängens
exercis.

att Riksdagen må minska anslaget till *lega af*
hästar för artilleriets, ingenjörtruppernas och trängens
exercis, nu 644,856 kronor, med 31,584 kronor till
613,272 kronor.

[10.]

Krigshögskolor.

11:o) I punkt 11 af denna hufvudtitel har Kungl. Maj:t föreslagit
Riksdagen att, med godkännande af det vid statsrådsprotokollet fogade
förslag till ny stat för artilleri- och ingenjörhögskolan samt af däri
omförmälda villkor och bestämmelser för åtnjutande af de i staten
för vaktmästarna upptagna aflöningsförmåner, höja anslaget till krigs-
högskolor, nu 91,555 kronor, med 500 kronor till 92,055 kronor.

Krigshög-
skolor.

[11.]

I afseende å detta förslag kommer utskottet framdeles att afgifva
yttrande; hvilket utskottet härmed skolat för Riksdagen

anmäla.

Krigsskolan.

12:o) Med tillstyrkande af hvad Kungl. Maj:t under punkt 12 af denna hufvudtitel föreslagit och under hänvisning till hvad statsrådspro-
tokollet å sid. 28 och 29 i frågan innehåller, får utskottet hemställa,

Krigsskolan.

[12.]

att Riksdagen må i riksstaten för år 1911 upp-
taga anslaget till *krigsskolan* med oförändradt belopp,
eller 130,165 kronor.

Volontärskolor.

Volontär-
skolor.

[13.]

13:o) Kungl. Maj:t har i punkt 13 af fjärde hufvudtiteln föreslagit Riksdagen att i riksstaten för år 1911 uppföra anslaget till volontärskolor med oförändradt belopp eller 130,000 kronor.

Departementschefens anförande i ämnet återfinnes å sid. 29 och 30 i statsrådsprotokollet.

Departementschefen har beträffande detta anslag ställt i utsikt, att någon höjning framdeles kan blifva erforderlig för anordnande af fortsättningskurser med underbefäl af manskapet. Ehuru frågan om dylika kurser ännu befinner sig på försöksstadiet och något anslag icke nu är för ändamålet begärddt, har utskottet dock icke velat underlåta att uttala den förhoppningen, att hvad som i detta afseende åtgöres icke må föranleda afsevärdt ökade kostnader, liksom äfven att ifrågavarande fortsättningskurser icke må taga elevernas tid och intresse på sådant sätt i anspråk, att deras rent militära utbildning därigenom i någon mån åsidosättes. Utskottet har därjämte velat uttala den mening, att den undervisning, som meddelas, bör så lämpas, att den verkligen främjar möjligheterna för dem, som begagna sig af densamma, att efter afskedstagandet ur armén vinna en god utkomst.

I anslutning till Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att Riksdagen må i riksstaten för år 1911 uppföra anslaget till *volontärskolor* med oförändradt belopp, eller 130,000 kronor.

Garnisonssjukhusen i Stockholm och å Karlsborg.

Garnisons-
sjukhusen i
Stockholm och
å Karlsborg.

[14.]

14:o) Kungl. Maj:t har under punkt 14 af denna hufvudtitel föreslagit Riksdagen att i riksstaten för år 1911 upptaga anslaget till garnisonssjukhusen i Stockholm och å Karlsborg med oförändradt belopp eller 88,200 kronor, äfvensom medgifva, att reservationer å anslaget må användas till upphjälpande af underläkarnes vid garnisonssjukhuset i Stockholm löneförhållanden.

Beträffande utredningen i frågan får utskottet hänvisa till statsrådsprotokollet sid. 30—32.

Utskottet har intet att erinra mot den anordning i afseende å underläkarebefattningarna vid garnisonssjukhuset i Stockholm, som de-

partementschefen förordnat, under förutsättning likväl, att denna anordning blott blir provisorisk samt att de därmed förenade kostnaderna icke komma att öfverstiga det af arméförvaltningen beräknade beloppet.

Utskottet får sålunda hemställa,

att Riksdagen må

a) i riksstaten för år 1911 upptaga anslaget till *garnisonssjukhusen i Stockholm och å Karlsborg* med oförändradt belopp, eller 88,200 kronor samt

b) medgifva, att reservationer å anslaget må användas till upphjälpande af underläkarnes vid garnisonssjukhuset i Stockholm löneförhållanden.

De värnpliktiges aflöning, inskrifning och redovisning m. m.

15:o) I punkt 15 af fjärde hufvudtiteln har Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen att öka anslaget till de värnpliktigas aflöning, inskrifning och redovisning m. m., nu 2,587,145 kronor, med 290,320 kronor till 2,877,465 kronor.

De värnpliktiges aflöning, inskrifning och redovisning m. m.

[15.]

Enligt bestämmelserna i § 11 af Kungl. Maj:ts förnyade förordning angående rikets indelning i områden för värnpliktiges inskrifning samt om val af inskrifningsnämnder och inskrifningsrevisioner m. m. den 19 augusti 1901 äger, på sätt i ofvannämnda statsrådsprotokoll Erinras, af landsting vald ledamot i inskrifningsnämnd och inskrifningsrevision eller i ledamots ställe inkallad suppleant icke åtnjuta annan ersättning för sitt deltagande i nämnda myndigheters sammanträden än reseersättning enligt tredje klassen i resereglementet.

På grund af en inom riksdagen väckt motion anhöll Riksdagen i skrifvelse den 20 maj 1908, att Kungl. Maj:t täcktes låta utreda, huruvida af landsting vald ledamot i inskrifningsnämnd och inskrifningsrevision eller i ledamots ställe inkallad suppleant borde för deltagande i nämndens eller revisionens sammanträden få åtnjuta, utom reseersättning, dagtraktamente och i så fall, huruvida ersättningen lämpligen borde utgå efter femte klassen i resereglementet, samt därefter föranstalta om den ändring i förenämnda § af kungl. förordningen den 12 augusti 1901, hvartill utredningen funnes föranleda.

I ofvan åberopade statsrådsprotokoll meddelas, att arméförvaltningens civila departement i skrifvelse den 19 januari 1909, efter anmo-

dan, inkommit med den äskade utredningen och föreslagit, att nu gällande bestämmelser i förevarande afseende skulle bibehållas för förrättningar inom de norrländska länen, men att ersättningen för förrättningen inom öfriga delar af landet måtte bestämmas att utgå enligt femte klassen i resereglementet (både i fråga om reseersättning och dagtraktamente).

Beträffande ersättning åt inskrifningsnämndernas lagfarna ledamöter och protokollsförare hos inskrifningsrevisionerna, hvilken enligt kungl. reglementet för arméns aflöning under fred den 11 oktober 1907 utgår med reseersättning och dagtraktamente efter resereglementets tredje klass, meddelas i statsrådsprotokollet att Kungl. Maj:ts befallningshafvande i Stockholms och Malmöhus län i särskilda skrivelser framhållit, att berörda godtgörelse vore alldeles otillräcklig, samt att det vore synnerligen svårt att finna lämpliga personer, villiga att åtaga sig ifrågavarande uppdrag; och hade Kungl. Maj:ts befallningshafvande i Malmöhus län föreslagit, att den lagfarne ledamoten måtte tillförsäkras ett särskildt arvode, som ej borde sättas lägre än till 10 kronor för hvarje förrättningsdag.

Sedan berörda skrivelser remitterats till *arméförvaltningens civila departement*, hade departementet i sin förut omnämnda skrivelse den 19 januari 1909 yttrat sig äfven i detta ämne. Efter det departementet meddelat, att under år 1908 till de lagfarna ledamöterna och protokollsförarna utbetalts tillhopa 20,681 kronor 51 öre för 1,335 rese- och förrättningsdagar, hade departementet för sin del framhållit önskvärdheten af förhöjning i den till nämnda personer utgående ersättning och uttalat sin anslutning till förslaget om ett arvode åt dem af 10 kronor om dagen. Med hänsyn till den tidsförlust, som de lagfarna personerna måste vidkännas, ansåge departementet detta arvode böra räknas icke blott för förrättnings-, utan jämväl för resedagarna. För år 1908 skulle det således hafva uppgått till 13,350 kronor. Rese- och traktamentsersättningen ansåge departementet däremot böra bestämmas att utgå efter den klass, till hvilken dessa personer syntes vid jämförelse med exempelvis ombudsmän i styrelseverk vara närmast att hänföra, nämligen resereglementets fjärde klass. Efter denna grund skulle, med tillämpning af siffrorna från år 1908, rese- och traktamentsersättningen till de lagfarna personerna, enligt hvad departementet beräknat, uppgå till 16,643 kronor 38 öre. Lades härtill nyss nämnda arvodessumma, 13,350 kronor, komme hela utgiften för ifrågavarande ändamål att belöpa sig till omkring 30,000 kronor årligen eller till 9,500 kronor mer än för år 1908. Enligt departementets förmenande behöfdes dock icke härför någon ök-

ning af värnpliktsanslaget, icke ens om man samtidigt toge hänsyn till förut omtalade kostnadsökning för de valda ledamöterna.

För egen del har departementschefen till statsrådsprotokollet yttrat, att han vore lifligt öfvertygad om det behjärtansvärda i dessa förslag om ökning af ersättningen till vissa ledamöter af inskrifningsnämnd och inskrifningsrevision samt till protokollsförare hos inskrifningsrevisionen. Särskildt hade det visat sig svårt att finna lämpliga lagfarna personer, något som utan tvifvel berodde på den låga ersättningen. Ett bifall till dessa förslag borde emellertid, såsom arméförvaltningens civila departement framhållit, icke vara af beskaffenhet att påkalla höjning i värnpliktsanslaget.

Utskottets
yttrande.

Men anledning af hvad i förenämnda ersättningsfrågor förekommit, har utskottet, först beträffande godtgörelsen till de valda ledamöterna i inskrifningsnämnd och inskrifningsrevision, velat uttala den mening, att, på sätt 1908 års Riksdag jämväl torde hafva förutsatt, någon olikhet i ersättning inom olika delar af landet icke synes i förvarande afseende böra påbjudas samt att, i enlighet med Riksdagens uttalande, reseersättning och dagtraktamente efter femte klassen i gällande resereglemente synes böra utgå till ledamot i inskrifningsnämnd eller i ledamots ställe inkallad suppleant. Däremot har utskottet med frångående af den uppfattning, som i detta afseende förut gjort sig gällande inom Riksdagen, då ingen skillnad gjorts i ersättningen till inskrifningsnämndens och inskrifningsrevisionens valda ledamöter, ansett, att ledamot i inskrifningsrevisionen och hans suppleant böra, med hänsyn till denna myndighets öfverordnade ställning, bibehållas vid dem hittills medgifven rätt till resa enligt högre klass i resereglementet än den nyssnämnda, och därför velat ifrågasätta, huruvida icke ledamot och suppleant i inskrifningsrevisionen må erhålla godtgörelse för deltagande i revisionens sammanträden genom reseersättning enligt resereglementets tredje klass.

Hvad vidare beträffar ersättning åt inskrifningsnämndernas lagfarna ledamöter samt protokollförare hos inskrifningsrevisionerna, har utskottet icke funnit sig öfvertygadt om nödvändigheten af denna ersättnings höjande, på sätt arméförvaltningens civila departement på grund af två länsstyrelsens framställningar ifrågasatt, utan håller före, att densamma bör såsom hittills utgå enligt tredje klassen i gällande resereglemente, helst hinder icke torde möta för Kungl. Maj:t att, då ordinarie tjänstemän anlitas för dessa värf, bereda dem ersättning för mistade tjänstgöringspenningar.

Departement-
mentschefen.

Vidkommande den nu äskade anslagshöjningen har departementschefen till statsrådsprotokollet anfört följande:

»Enligt § 52 mom. 2 a) hafva de värnpliktige, som inskrifvits senast år 1907 och tilldelats fotfolket, positionsartilleriet, fästningsartilleriet, fästningsingenjörtrupperna och trängen, icke haft skyldighet att fullgöra mer än två repetitionsöfningar, under det att enligt § 27 mom. 1 a) i samma lag de värnpliktige af samma kategorier, som inskrifvas år 1908 eller senare, måste fullgöra tre repetitionsöfningar. I anledning häraf komma tre årsklasser värnpliktige att år 1911 vara i tjänstgöring vid nämnda truppslag under repetitionsöfningarna. Antalet tjänstgöringsdagar af värnpliktige kommer således år 1911 att ökas, och detta måste oundgängligen föranleda ökade utgifter under förevarande anslag såväl beträffande penningbidraget till de värnpliktige som i fråga om kostnaderna för deras transport till och från öfningsplatserna. Nämnda omständighet medför för öfrigt med nödvändighet ökade utgifter äfven från en del andra anslag, nämligen alla dem, från hvilka de värnpliktiges underhåll, beklädnad, sjukvård och kasernerung bekostas.

Öfver nu ifrågavarande värnpliktsanslag uppgjord beräkning (se bil. 59) utvisar, att detsamma behöfver höjas till 2,877,465 kronor.»

Motioner.

I sammanhang härmed har utskottet till behandling förehåft två inom Andra kammaren väckta motioner, nämligen motion nr 8, däri herr *Olof Jonsson* i Gumboda föreslagit, att Riksdagen måtte besluta, att dagaflöningen under första årets vänpliktsöfningar måtte bestämmas till 50 öre per dag och man och att hälften däraf skulle utbetalas till den värnpliktige under öfnings tiden och hälften sedan den värnpliktige återkommit till sin mantalsskrifningsort samt att detta måtte vinna tillämpning från och med år 1911, och motion nr 53 af herr *Herm. Carlson* i Herrlunga, som hemställt, att Riksdagen måtte besluta, att de värnpliktiges dagaflöning under såväl rekrytutbildningen som repetitionsöfningarna bestämmas till 50 öre per dag, som utbetalas en gång i månaden att tillämpas från och med år 1911.

Vidare har utskottet vid behandlingen af föreliggande anslagsfråga haft att taga i öfvervägande ett af herr *R. Johansson* i Jönköping med flera i motion nr 102 inom Andra kammaren väckt förslag, att Riksdagen måtte för sin del besluta, att de allmänna regements- (eller repetitions-) öfningarna för infanteriet under år 1911 skulle pågå endast 15 dagar samt af denna anledning minska vissa anslag å fjärde hufvudtiteln med inalles 1,206,984 kronor, hvaraf 377,182 kronor 50 öre skulle belöpa sig på nu ifrågavarande anslag.

Beträffande de skäl, som motionärerna anført till stöd för sina framställningar, tillåter sig utskottet att hänvisa till motionerna.

Hvad i herrar Jonssons och Carlsons förenämnda motioner anføres finner utskottet icke innebära skäl till att frångå utskottets vid flera föregående riksdagar, senast år 1905 uttalade och med Riksdagens beslut år 1901 öfverensstämmande uppfattning, i enlighet hvarmed i liknande syfte väckta motioner förut afstyrkts och ej heller af Riksdagen bifallits.

Utskottets
yttrande.

Ett bifall till det i herr Johanssons omförmälda motion framställda förslag om minskad öfningstid för infanteriet under år 1911 skulle enligt utskottets förmenande komma att rubba hela den af Riksdagen beslutade planen för öfvergången till den nya härordningen; och afstyrker utskottet följaktligen detsamma. Beträffande detta förslag har utskottet velat tillägga, att en minskning i öfningstiden år 1911 synes så mycket mindre böra ifrågakomma, som just det året tre årsklasser värnpliktige skola, enligt värnpliktslagen, för första gången samtidigt vara i tjänstgöring under repetitionsöfningarna.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt och då utskottet icke haft något att erinra mot den af Kungl. Maj:t nu äskade anslagsökningen får utskottet hemställa,

a) att herr Olof Jonssons ofvannämnda motion icke må af Riksdagen bifallas,

b) att ej heller herr H. Carlsons omförmälda motion må vinna Riksdagens bifall och

c) att Riksdagen, med afslag å herr Johanssons med flera förberörda motion i hvad den berör nu ifrågavarande anslag, må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag, öka anslaget till de värnpliktiges aflöning, inskrifning och redovisning m. m., nu 2,587,145 kronor, med 290,320 kronor till 2,877,465 kronor.

Arméns vapen, ammunition och skjutöfningar samt artilleriets öfningar och materiel.

16:o) Med tillstyrkande af hvad Kungl. Maj:t under punkt 16 af fjärde hufvudtiteln föreslagit beträffande anslaget till arméns vapen, ammunition och skjutöfningar samt artilleriets öfningar och materiel får utskottet — under hänvisning till departementschefens framställning i frågan å sid. 35—36 i statsrådsprotokollet — hemställa,

Arméns vapen,
ammunition
och skjutöf-
ningar samt
artilleriets öf-
ningar och
materiel.

[16.]

att Riksdagen må i riksstaten för år 1911 uppföra ifrågavarande anslag med oförändradt belopp, eller 2,708,850 kronor, men under titeln »arméns vapen, ammunition och målskjutningsmateriel samt artilleriets öfningar och materiel».

Arméns byggnader, mötesfält och kommandantskapsutgifter samt fortifikationens öfningar och materiel.

Arméns byggnader, mötesfält och kommandantskapsutgifter samt fortifikationens öfningar och materiel. 17:o) Kungl. Maj:t har under punkt 17 af denna hufvudtitel föreslagit Riksdagen att höja anslaget till arméns byggnader, mötesfält och kommandantskapsutgifter samt fortifikationens öfningar och materiel, nu 1,000,000 kronor, med 149,040 kronor till 1,149,040 kronor. Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 36—55 i statsrådsprotokollet.

[17.]

De ökade utgifter departementschefen under denna punkt omförmält äro att hänföra till följande grupper:

a) för underhåll och förbättringar å arméns byggnader, öfningsfält och skjutbanor	kr. 91,000: —
b) för förvaltningen af de permanenta verken i Boden m. m.	» 69,620: —
	<hr/> Summa kronor 160,620: —

Af berörda utgifter skulle på *nu ifrågavarande anslag* komma:
den först nämnda posten i dess helhet kr. 91,000: —

samt större delen af den senare posten,
nämligen

arfvoden för 6 fortväblar vid de permanenta verken i Boden, för verkens uppvärmning och belysning, för infanterilogementens uppvärmning och belysning samt för verkens renhållning tillhopa (kr. 69,140 — 11,100)	» 58,040: —	149,040: —
	Transport kr.	149,040: —

Transport kr. 149,040: —

Återstående utgifter äro att hänföra till andra anslag,
nämligen till

anslaget till kommendantsstaten:

expenskostnader för de permanenta verkens förvaltning » 300: —

anslaget till artilleriets tygstater:

lön och dagaflöning för 6 fortmaskinister » 9,780: —

anslaget till ålderstillägg:

ålderstillägg för 6 fortmaskinister » 900: —

anslaget till arméns kasernutredning samt ved, ljus och vatten:

ersättning för bränsle och lyse för 6 fortmaskinister » 600: —

Summa kronor 160,620: —

Kungl. Maj:t har nu för ofvannämnda ändamål begärt förhöjning af de respektive anslagen, med undantag af det sistnämnda, med de belopp, hvartill de ökade utgifterna komme att uppgå.

Den gjorda framställningen har i hvad den rör underhåll och förbättringar å arméns byggnader, öfningsfält och skjutbanor icke föranledt någon erinran från utskottets sida.

Hvad beträffar förvaltningsorganisationen vid de permanenta verken i Boden har utskottet, med hänsyn till behofvet af daglig tillsyn öfver de dyrbara anläggningarna jämte där befintliga inventarier m. m., visserligen funnit att fortväblar böra vid fästena anställas, men dock trott, att, på grund af fortenas belägenhet och om bostäderna för fortväblarna förläggas på lämpligt sätt, fortväblarnes antal bör kunna inskränkas från af Kungl. Maj:t föreslagna 6 till 4. Då hvarje fortväbels arfvode beräknats till 1,200 kronor föranledes häraf en nedsättning i det af Kungl. Maj:t äskade anslaget med 2,400 kronor. I öfrigt har utskottet intet att anmärka emot de anslagsförhöjningar Kungl. Maj:t begärt för förvaltningen af de permanenta verken i Boden m. m.

På grund af hvad sålunda anförts, får beträffande det nu ifrågasvarande anslaget utskottet hemställa,

Utskottets
yttrande.

att Riksdagen må höja anslaget till *arméns byggnader, mötesfält och kommandantskapsutgifter samt fortifikationsens öfningar och materiel*, nu 1,000,000 kronor, med 146,640 kronor till 1,146,640 kronor.

Arméns mathållning.

Arméns mat-
hållning.
[18.]

18:o) Uti punkt 18 af denna hufvudtitel har Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen att öka anslaget till arméns mathållning, nu 7,359,405 kronor, med 245,286 kronor till 7,604,691 kronor.

Departementschefens yttrande angående detta anslag återfinnes å sid. 56 i statsrådsprotokollet.

Under åberopande af hvad utskottet i punkt 15 härofvan anført i fråga om herr *Johanssons* i Jönköping m. fl. motion (nr 102) angående inskränkning af öfningarna med infanteriet under år 1911, i hvilken motion föreslagits bland annat, att det nu ifrågavarande anslaget måtte nedsättas med 437,531 kronor 70 öre, får utskottet, som icke har något att erinra emot Kungl. Maj:ts framställning i föreliggande ämne, hemställa,

att Riksdagen må, med afslag å herr *Johanssons* m. fl. motion i hvad den rör anslaget till *arméns mathållning*, öka detta anslag, nu 7,359,405 kronor, med 245,286 kronor till 7,604,691 kronor.

Furagering af arméns hästar.

Furagering af
arméns hästar.
[19.]

19:o) På grund af Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning och med åberopande af hvad statsrådsprotokollet sid. 56—59 i ämnet innehåller, får utskottet hemställa,

att Riksdagen må höja anslaget till *furagering af arméns hästar*, nu 2,962,195 kronor, med 148,687 kronor till 3,110,882 kronor.

Arméns munderingsutrustning.

Arméns munderings-
utrustning.
[20.]

20:o) Kungl. Maj:t har uti punkt 20 af denna hufvudtitel föreslagit Riksdagen att höja anslaget till arméns munderingsutrustning, nu 4,378,424 kronor, med 149,773 kronor till 4,528,197 kronor.

Departementschefens yttrande ifråga om detta anslag återfinnes å sid. 59 i statsrådsprotokollet.

Herr *Johansson* i Jönköping m. fl. har i den under punkten 15:o) här ofvan omförmälda motion nr 102 föreslagit, att jämväl detta anslag måtte nedsättas och i sådant afseende angifvit en minskning å 248,940 kronor 45 öre.

Utskottet anser sig böra tillstyrka hvad Kungl. Maj:t i fråga om detta anslag föreslagit; men då, enligt hvad utskottet har sig bekant, en betydlig del af den nyanskaffning, som erfordras för arméns munderingsutrustning, numera till ett jämförelsevis billigt pris tillverkas vid fängelserna, har utskottet velat uttala önskvärdheten af, att Kungl. Maj:t efter vederbörlig utredning måtte taga under ompröfning, huruvida icke med hänsyn därtill beräkningsgrunden för anskaffningskostnaderna skulle kunna nedsättas och anslaget därefter rättas.

Utskottets
yttrande.

Utskottet hemställer,

att Riksdagen må, med afslag å herr *Johanssons* m. fl. motion nr 102 i hvad den afser anslaget till arméns munderingsutrustning, höja detta anslag, nu 4,378,424 kronor, med 149,773 kronor till 4,528,197 kronor.

Arméns diverse intendenturbehof.

21:o) Uti punkt 21 af denna hufvudtitel har Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen att öka anslaget till arméns diverse intendenturbehof nu 760,729 kronor, med 25,343 kronor till 786,072 kronor.

Arméns
diverse
intendentur-
behof.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till sid. 59—64 i statsrådsprotokollet.

[21.]

Jämväl i detta anslag har herr *Johansson* i Jönköping m. fl. i den under punkt 15:o) här ofvan omförmälda motion nr 102 föreslagit minskning och i sådant afseende hemställt, att anslaget måtte nedsättas med 45,261 kronor 90 öre.

Å anslaget till arméns diverse intendenturbehof har under de senare åren förekommit betydande besparingar.

Med hänsyn härtill vore det önskvärdt, att, liksom utskottet ofvan uttalat, i afseende å anslaget till arméns munderingsutrustning, en utredning komme till stånd om möjligheten att nedsätta den beräkningsgrund, hvarefter anslagets belopp blifvit uträknadt.

Emot hvad Kungl. Maj:t nu föreslagit i afseende å ifrågavarande anslag har utskottet emellertid icke något att erinra; och får utskottet sålunda hemställa,

att Riksdagen må, med afslag å herr Johanssons med flere ofvanberörda motion i hvad den afser anslaget till *arméns diverse intendenturbehof*, öka detta anslag, nu 760,729 kronor, med 25,343 kronor till 786,072 kronor.

Arméns kasernutredning samt ved, ljus och vatten.

Arméns
kasern-
utredning
samt ved, ljus
och vatten.

[22.]

22:o) Kungl. Maj:t har uti punkt 22 af denna hufvudtitel föreslagit Riksdagen att öka anslaget till arméns kasernutredning samt ved, ljus och vatten, nu 1,570,808 kronor, med 206,248 kronor till 1,777,056 kronor.

Utredningen i ärendet återfinnes å sid 64—66 i statsrådsprotokollet.

I herr *Johanssons* i Jönköping med flera i punkt 15:o häröfvan omförmälda motion (nr 102) föreslås en minskning i förevarande anslag, med 82,980 kronor 15 öre.

Utskottets
yttrande.

Mot Kungl. Maj:ts nu gjorda framställning har utskottet icke haft något att erinra, men då betydande summor för närvarande användas för inköp från utlandet af bränslematerial, har utskottet velat uttala önskvärdheten af att under öfvervägande tages, huruvida icke på sådana platser, i hvilkas närhet det finnes tillgång på torf, detta bränsle lämpligen må kunna användas för kasernernas uppvärmning.

Utskottet hemställer sålunda,

att Riksdagen må, med afslag å herr Johanssons med flere ofvanberörda motion i hvad den afser anslaget till *arméns kasernutredning samt ved, ljus och vatten*, öka detta anslag, nu 1,570,808 kronor, med 206,248 kronor till 1,777,056 kronor.

Arméns sjuk- och veterinärvård samt hofbeslag.

Arméns sjuk-
och veterinär-
vård samt
hofbeslag.

[23.]

23:o) Uti punkt 23 af denna hufvudtitel har Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen att öka anslaget till arméns sjuk- och veterinärvård samt hofbeslag, nu 362,250 kronor, med 14,343 kronor till 376,593 kronor.

Departementschefens yttrande i detta ärende återfinnes å sid. 66 i statsrådsprotokollet.

I herr *Johanssons* i Jönköping med flere motion (n:r 102) föreslås, att det nu ifrågavarande anslaget måtte minskas med 15,087 kronor 30 öre.

Utskottet, som icke har något att erinra emot Kungl. Maj:ts förevarande framställning, hemställer,

att Riksdagen må, med afslag å herr *Johanssons* med flere ofvanberörda motion i hvad den afser anslaget till *arméns sjuk- och veterinärvård samt hofbeslag*, öka detta anslag, nu 362,250 kronor, med 14,343 kronor till 376,593 kronor.

Ersättning för rustning och rotering.

24:o) I anledning af Kungl. Maj:ts under punkt 24 af denna hufvudtitel gjorda framställning får utskottet under åberopande af hvad till statsrådsprotokollet sid. 24—25 finnes i ämnet anfördt, hemställa, Ersättning
för rustning
och rotering.
[24.]

att Riksdagen må i riksstaten för år 1911 uppföra anslaget till *ersättning för rustning och rotering* med oförändradt belopp 950,000 kronor.

Öfriga ordinarie anslag.

25:o) Beträffande öfriga i nu gällande riksstat under fjärde hufvudtiteln upptagna ordinarie anslag har någon förändring icke ifrågasatts; och får utskottet hemställa, Öfriga
ordinarie
anslag.
[25.]

att samtliga de ordinarie anslag under fjärde hufvudtiteln, i afseende å hvilka utskottet icke här ofvan framställt förslag, må i riksstaten för år 1911 upptagas till oförändrade belopp; dock att anslaget till skrifmaterialier och expenser, ved med mera för departementet må få till beloppet jämkas i den mån, som för jämnande af hufvudtitelns slutsumma kan finnas erforderligt.

Extra anslag.

Artilleribehof.

Nya eldhandvapen.

Nya eldhand-
vapen.
[26.] 26:o) Med tillstyrkande af bifall till hvad Kungl. Maj:t under punkt 26 af denna hufvudtitel föreslagit, hemställer utskottet,

att Riksdagen må, *för fortsatt anskaffning af nya eldhandvapen för armén* af det utaf 1903 års Riksdag beviljade beloppet 3,570,000 kronor, å extra stat för år 1911 anvisa återstoden, 780,000 kronor.

Ny fältartillerimateriel.

Ny fält-
artilleri-
materiel.
[27.] 27:o) Uti punkt 27 af denna hufvudtitel har Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen att, för anskaffning af ny fältartillerimateriel af det utaf 1909 års Riksdag beviljade beloppet 3,000,000 kronor, å extra stat för år 1911 anvisa ytterligare 400,000 kronor.

Med biträdande af Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning får utskottet hemställa,

att Riksdagen må, *för anskaffning af ny fältartillerimateriel* af det utaf 1909 års Riksdag beviljade beloppet 3,000,000 kronor, å extra stat för år 1911 anvisa ytterligare 400,000 kronor.

Artilleri- och fortifikationsbehof.

Bodens fästning.

Bodens
fästning.
[28.] 28:o) På grund af Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning och under hänvisning till hvad statsrådsprotokollet sid. 71 och 72 i ärendet innehåller, får utskottet hemställa,

att Riksdagen må utaf det *till fullbordande af befästningsarbetena vid Boden* beviljade beloppet, 7,134,500 kronor, å extra stat för år 1911 anvisa 359,500 kronor.

Fortifikationsbehof.

Kasernbyggnader och mässlokaler.

29:o) Uti punkt 29 af denna hufvudtitel har Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen dels att utaf det af 1906 års Riksdag till uppförande af kasernetablissemang för femton infanteriregementen beviljade anslaget, 21,744,000 kronor, å extra stat för år 1911 anvisa 1,000,000 kronor, dels att utaf den till uppförande af mässbyggnader för underofficerare och manskap vid vissa truppförband beviljade summan 911,000 kronor, å extra stat för år 1911 anvisa återstoden, 366,000 kronor.

Kasern-
byggnader
och mäss-
lokaler.

[29.]

Utredningen i detta ärende återfinnes på sid. 72—78 i statsrådsprotokollet.

Af departementschefens framställning i ärendet framgår, att med tillämpning af kasernbyggnadsnämndens tredje alternativ för kasernbyggnadsarbetets ordnande, hvilket alternativ utskottet i likhet med departementschefen funnit vara det lämpligaste, de hittills för ifrågasvarande ändamål anvisade medlen äro tillräckliga för bestridande af de utgifter, som erfordras till 1911 års utgång, samt att afsikten med det nu äskade anslaget endast är att underlätta statsregleringen för år 1912.

Jämväl utskottet har funnit denna anordning välbetänkt.

Mot hvad Kungl. Maj:t föreslagit beträffande anslaget till uppförande af mässbyggnader för underofficerare och manskap vid vissa truppförband har utskottet icke heller haft något att erinra.

Utskottet hemställer sålunda, att Riksdagen må

a) utaf det af 1906 års Riksdag *till uppförande af kasernetablissemang för femton infanteriregementen* beviljade anslaget, 21,744,000 kronor, å extra stat för år 1911 anvisa 1,000,000 kronor; samt

b) utaf den *till uppförande af mässbyggnader för underofficerare och manskap vid vissa truppförband* beviljade summan, 911,000 kronor, å extra stat för år 1911 anvisa återstoden, 366,000 kronor.

Lokaler för krigshögskolan m. m.

Lokaler för
krigshögsko-
lan m. m.

[30.]

30:o) I punkt 30 af denna hufvudtitel har Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen att för uppförande af lokaler för krigshögskolan m. m. å extra stat för år 1911 anvisa 220,000 kronor.

Öfver denna framställning kommer utskottet att framdeles afgifva yttrande; hvilket utskottet härigenom skolat för Riksdagen

anmäla.

Bostäder åt fortväblar och fortmaskinister vid Bodens fästning.

Bostäder åt
fortväblar
och fort-
maskinister
vid Bodens
fästning.

[31.]

31:o) Kungl. Maj:t har under punkt 31 af denna hufvudtitel föreslagit Riksdagen att till uppförande af bostadsbyggnader jämte uthus för fortväblar och fortmaskinister vid Bodens fästning å extra stat för år 1911 anvisa 132,000 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att af omhänderhafvande medel under år 1910 förskjuta beloppet för att sedermera af nämnda anslag ersättas.

Beträffande den i frågan lämnade utredning får utskottet hänvisa till sid. 79—81 i statsrådsprotokollet.

Utskottets
yttrande.

Föreliggande framställning sammanhänger med Kungl. Maj:ts under punkt 17 af denna hufvudtitel gjorda förslag till ordnande af fortförvaltningen inom Bodens fästningsanläggning, hvilket bland annat går ut på inrättande af 6 fortväbels- och 6 fortmaskinistbefattningar därstädes. I berörda förslag har utskottet under punkt 17:o) af detta utlåtande föreslagit den ändring, att fortväblarnas antal måtte bestämmas till 4; men har utskottet i öfrigt tillstyrkt detsamma. Om fortväblarnas antal begränsas till 4, bör sålunda ur det föreliggande byggnadsförslaget utgå 2 bostadslägenheter om 2 rum och kök och en motsvarande reducering af kostnadsberäkningen göras.

En ytterligare nedsättning har utskottet ansett sig böra göra på den grund, att byggnadskostnaderna synas vara väl högt beräknade. Utskottet har i detta afseende anställt jämförelse med det af Kungl. Maj:t under punkt 40 af sjätte hufvudtiteln för Riksdagen framlagda förslag om nya byggnader för statens järnvägar. Därpå framgår bland annat, att för ett nytt boställshus i Boden, uppfördt af trä och inrymmande 6 lägenheter om ett rum och kök samt källare i grunden, beräknats en kostnad af 28,000 kronor, hvartill kommer 1,000 kronor för fristående uthus. För berörda boställshus har sålunda beräknats

en byggnadskostnad om 2,333 kronor 33 öre för eldstad, under det motsvarande siffra enligt Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag belöper sig till 4,000. Med afseende härå har det synts utskottet vara tillräckligt att för bostadsbyggnaderna för fortväblar och fortmaskinister — äfven då hänsyn toges till såväl dessa byggnaders spridda läge som ock de sakkunniges förslag i fråga om beredande af möjlighet att vid framtida behof anordna vindsrum i byggnaderna — beräkna en kostnad af 3,000 kronor för eldstad eller tillhopa 72,000 kronor, hvar-till kommer kostnad för uthusbyggnader med 1,000 kronor för hvarje bostad eller tillhopa 10,000 kronor. Anslagets belopp skulle sålunda böra bestämmas till 82,000 kronor.

Utskottet får alltså hemställa,

att Riksdagen må *till uppförande af bostadsbyggnader jämte uthus för fortväblar och fortmaskinister vid Bodens fästning* å extra stat för år 1911 anvisa 82,000 kronor med rätt för Kungl. Maj:t att af omhänderhafvande medel under år 1910 förskjuta beloppet för att sedermera af nämnda anslag ersättas.

Flyglar till kommandantsbyggnaden i Boden.

32:o) I punkt 32 af fjärde hufvudtiteln har Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen att till uppförande af en fredsexpeditiionsbyggnad och af en bostadsbyggnad för fortifikationsbefälhafvare, arbetschef och fortifikationskassör i Boden bevilja 151,000 kronor samt att däraf å extra stat för år 1911 anvisa 75,000 kronor.

Flyglar till kommandantsbyggnaden i Boden.
[32.]

Utredningen i frågan återfinnes å sid. 82—86 i statsrådsprotokollet.

Det har ådragit sig utskottets uppmärksamhet, att det nu framlagda förslaget till beredande af lokaler för fredsexpeditionen för kommandantskapet i Boden i väsentlig mån afviker från det sätt man förut tänkt sig för lösningen af denna fråga. Af handlingar, som varit för utskottet tillgängliga, framgår, att man tidigare ansett, att krigsexpeditionens lokaler skulle kunna användas jämväl för expeditionen i fredstid, i hvilket fall nybyggnad i den utsträckning Kungl. Maj:t nu föreslagit icke skulle för ändamålet erfordras. Och då utskottet af den föreliggande utredningen icke blifvit öfvertygad om att icke lämplig anordning för tillgodoseende af ifrågavarande byggnadsbehof må kunna

Utskottets yttrande.

på annat sätt med mindre kostnad åstadkommas, har utskottet icke ansett sig kunna för närvarande tillstyrka hvad Kungl. Maj:t i detta hänseende föreslagit.

Hvad beträffar den ifrågavarande bostadsbyggnaden för fortifikationsbefälhafvare, arbetschef och fortifikationskassör i Boden, har utskottet velat erinra om att Kungl. Maj:t under punkt 33 af denna hufvudtitel begärt ett anslag å 150,000 kronor för uppförande af en befälsbyggnad för Norrbottens regemente — en framställning, som utskottet under nästföljande punkt i detta utlåtande tillstyrker med någon nedsättning i anslaget belopp. För berörda anslag skulle uppföras en byggnad, inrymmande 6 lägenheter för gifta kompani-officerare samt 3 dubletter för ogifta officerare. Om denna plan kommer till utförande, torde därmed följa en afsevärd lättnad uti bostadsförhållandena på platsen. Då utskottet, särskildt med hänsyn härtill, icke finner det vara ådagalagdt, att bostäder icke kunna beredas för fortifikationsbefälhafvaren, arbetschefen och fortifikationskassören annorledes än medelst den föreslagna nybyggnaden, finner sig utskottet för närvarande ej heller kunna biträda Kungl. Maj:ts förslag i denna del.

På grund af hvad sålunda anförts, hemställer utskottet,

att Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning icke må af Riksdagen bifallas.

Befälsbyggnad vid Norrbottens regemente.

Befälsbygg-
nad för Norr-
bottens rege-
mente.

[33.]

33:o) Under punkt 33 af denna hufvudtitel har Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen att till uppförande af en befälsbyggnad för Norrbottens regemente bevilja 150,000 kronor och däraf å extra stat för år 1911 anvisa 75,000 kronor.

Beträffande utredningen i frågan får utskottet hänvisa till sid. 86—90 i statsrådsprotokollet.

Utskottets
yttrande.

Utskottet har icke funnit annat att emot föreliggande framställning erinra, än att, då kostnaderna för en sådan befälsbyggnad som den nu ifrågasatta af 1905 års Bodenkommitté beräknats till 145,000 kronor, och detta belopp af fortifikationsbefälhafvaren icke ansetts behöfva öfverskridas, utskottet funnit anslaget böra bestämmas till 145,000 kronor, hvaraf hälften eller 72,500 kronor synes böra anvisas för år 1911; och får utskottet sålunda hemställa,

att Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag må på det sätt bifallas, att Riksdagen till uppförande af en *befälsbyggnad för Norrbottens regemente* beviljar 145,000 kronor och däraf å extra stat för år 1911 anvisar 72,500 kronor.

Ingenjörsmateriel.

34:o) Med tillstyrkande af bifall till Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning samt med återopande af hvad i statsrådsprotokollet sid. 91 finnes i ämnet anfördt, hemställer utskottet,

Ingenjörsmateriel.
[34.]

att Riksdagen må för *anskaffande af ingenjörsmateriel* å extra stat för år 1911 anvisa ett anslag af 15,000 kronor med rätt för Kungl. Maj:t att af omhänderhafvande medel under år 1910 förskjuta beloppet för att sedermera af nämnda anslag ersättas.

Belysningsmateriel.

35:o) Kungl. Maj:t har uti punkt 35 af denna hufvudtitel föreslagit Riksdagen att till belysningsmateriel med förrädsbyggnad å extra stat för år 1911 anvisa 149,000 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att af omhänderhafvande medel under år 1910 förskjuta 75,000 kronor för att sedermera af nämnda anslag ersättas.

Belysningsmateriel.
[35.]

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 92 och 93 i statsrådsprotokollet.

Utskottet har väl insett betydelsen för vårt land att vid en krigsföring äga tillgång till strålkastare och fördenskull ansett tillrädigt, att försök med dylika blefve anställda för erhållande af full utredning i ämnet. På det förberedande stadium, hvari frågan onekligen för närvarande befinner sig, har utskottet emellertid icke velat tillstyrka anskaffande af försöksmateriel i den utsträckning, förslaget afser, utan har utskottet ansett försöken böra tills vidare utföras med den materiel, som enligt förslaget skulle höra till *en* strålkastarafdelning. I anledning häraf har utskottet, som icke ansett erforderligt att låta uppföra

särskild förrådsbyggnad för endast en sådan strålkastarafdelning, funnit det äskade anslaget kunna nedsättas till 70,000 kronor.

Utskottet får sålunda hemställa,

att Riksdagen må till *belysningsmateriel* å extra stat för år 1911 anvisa ett anslag af 70,000 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att af omhänderhafvande medel under år 1910 förskjuta beloppet för att sedermera af nämnda anslag ersättas.

Ballongöfningar.

Ballong-
öfningar.
[36.]

36:o) Uti punkt 36 af denna hufvudtitel har Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen att för anställande af ballongöfningar å extra stat för år 1911 anvisa 18,000 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att af omhänderhafvande medel under år 1910 förskjuta hälften däraf för att sedermera af nämnda anslag ersättas.

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 93 i statsrådsprotokollet.

Utskottet, som icke haft något att erinra mot Kungl. Maj:ts förvarande framställning, hemställer sålunda,

att Riksdagen må för *anställande af ballongöfningar* å extra stat för år 1911 anvisa ett anslag af 18,000 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att af omhänderhafvande medel under år 1910 förskjuta hälften däraf för att sedermera af nämnda anslag ersättas.

Intendenturbehof.

Ordnande af landstormsförråd.

Ordnande af
landstorms-
förråd.
[37.]

37:o) Med tillstyrkande af bifall till Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning samt med återopande af hvad i statsrådsprotokollet sid. 94 finnes i ämnet anfördt, hemställer utskottet,

att Riksdagen må till *ordnande af landstormsförråd* å extra stat för år 1911 anvisa 141,980 kronor.

Nya uniformer för armén.

38:o) Uti punkt 38 af denna hufvudtitel har Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen att af det för anskaffning af nya uniformer för armén beviljade anslag, 6,000,000 kronor, å extra stat för år 1911 anvisa 200,000 kronor.

Nya uniformer för armén.
[38.]

Beträffande utredningen i ärendet tillåter sig utskottet att hänvisa till hvad statsrådsprotokollet å sid. 95 och 96 därom innehåller.

Under antagande, att de af departementschefen i statsrådsprotokollet omnämnda undersökningarna beträffande uniformernas utstyrsel, gradbeteckningar m. m. blifva afslutade under år 1910, får utskottet, som icke haft något att erinra mot Kungl. Maj:ts förevarande framställning, hemställa,

att Riksdagen må af det för *anskaffning af nya uniformer för armén* beviljade anslag, 6,000,000 kronor, å extra stat för år 1911 anvisa 200,000 kronor.

Inventarier i nya kasernetablissemang.

39:o) Kungl. Maj:t har uti punkt 39 af denna hufvudtitel föreslagit Riksdagen att för inköp af inventarier i nya kasernetablissemang å extra stat för år 1911 anvisa 100,000 kronor.

Inventarier i nya kasernetablissemang.
[39.]

På grund af hvad till stöd för framställningen blifvit anfördt i statsrådsprotokollet, sid. 96, hemställer utskottet,

att Riksdagen må *för inköp af inventarier i nya kasernetablissemang* å extra stat för år 1911 anvisa 100,000 kronor.

Diverse anslag.

Det frivilliga skytteväsendets befrämjande.

40:o) Uti punkt 40 af denna hufvudtitel har Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen att till det frivilliga skytteväsendets befrämjande såsom

Det frivilliga skytteväsendets befrämjande.
[40.]

extra anslag för år 1911 bevilja 870,000 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att under följande år använda hvad af anslaget kan under år 1911 besparas.

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 97—110 i statsrådsprotokollet.

Med hänsyn till betydelsen af det frivilliga skytteväsendet har utskottet icke heller denna gång velat motsätta sig den föreslagna ökningen af ifrågavarande anslag, som i innevarande års riksstat är uppfördt med 850,000 kronor. Det belopp, hvartill anslagssumman därigenom skulle stiga, synes emellertid utskottet så afsevärdt, att den största varsamhet torde böra för framtiden iakttagas vid bedömande af framställningar om ytterligare ökning i detta anslag, så mycket mer som, enligt hvad till utskottets kännedom kommit, arméförvaltningens artilleridepartement så nyligen som år 1909 sänkt priset å ammunitionseffekter, som från kronans förråd försäljas till skytteföreningarna och deras medlemmar.

Utskottet hemställer sålunda,

att Riksdagen må till *det frivilliga skytteväsendets befrämjande* såsom extra anslag för år 1911 bevilja 870,000 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att under följande år använda hvad af anslaget kan under år 1911 besparas.

Befrämjande af det frivilliga sjukvårdsväsendet i krig.

Befrämjande
af det frivil-
liga sjukvårds-
väsendet i
krig.

[41.]

41:o) Med tillstyrkande af bifall till hvad Kungl. Maj:t under punkt 41 af denna hufvudtitel föreslagit och under återopande af hvad statsrådsprotokollet sid. 110—112 i denna fråga innehåller, får utskottet hemställa,

att Riksdagen må till *befrämjande af det frivilliga sjukvårdsväsendet i krig* å extra stat för år 1911 anvisa 10,000 kronor.

Tillfällig löneförbättring åt fortifikationskassören och redogöraren samt fortifikationskassörerna och förrådsförvaltarna vid fortifikationen.

Tillfällig löne-
förbättring åt
fortifikations-
kassören och
redogöraren
m. fl. vid for-
tifikationen.

[42.]

42:o) Med anledning af hvad Kungl. Maj:t under punkt 42 af denna hufvudtitel föreslagit och under hänvisning till hvad statsrådsprotokollet sid 112—114 i ärendet innehåller, hemställer utskottet,

att Riksdagen må för *beredande af tillfällig löneförbättring åt fortifikationskassören och redogöraren samt*

fortifikationskassörerna och förvaltarna vid fortifikationen å extra stat för år 1911 bevilja ett anslag af 13,545 kronor.

Extra lönetillägg för en del tjänstemän och betjänte.

43:o) Uti punkt 43 af denna hufvudtitel har Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen att till beredande, i enlighet med de i statsrådsprotokollet öfver finansärenden för den 14 januari 1910 angifna grunder, af extra lönetillägg för innevarande år åt en del af den personal, som åtnjuter aflöning från fjärde hufvudtitelns medel, å extra stat för år 1911 såsom förslagsanslag anvisa ett belopp af 4,775 kronor.

Extra löne-
tillägg åt en
del tjänstemän
och betjante.
[43.]

Med anledning af denna framställning har utskottet afgifvit särskildt yttrande (nr 9) och Riksdagen redan fattat beslut; hvilket utskottet skolat här

anteckna.

Provisorisk lönereglering för landtförvarsdepartementets afdelning af Kungl. Maj:ts kansli.

44:o) Kungl. Maj:t har uti punkt 44 af denna hufvudtitel föreslagit Riksdagen att till provisorisk lönereglering för befattningshafvare i landtförvarsdepartementet, i enlighet med de af departementschefen uti statsrådsprotokollet öfver landtförvarsärenden den 14 januari 1910 tillstyrkta grunder och på de af honom förordade villkor, på extra stat för år 1911 bevilja ett förslagsanslag af 8,270 kronor, däraf högst 175 kronor må användas till höjning af vikariatsersättning under semester.

Provisorisk
lönereglering
för landtför-
varsdeparte-
mentets afdel-
ning af Kungl.
Maj:ts kansli.
[44.]

Öfver denna framställning kommer utskottet att framdeles afgifva särskildt yttrande; hvilket utskottet skolat härmed för Riksdagen

anmäla.

Tillfällig förbättring i löneförhållandena för vissa bataljonsläkare äfvensom för fältläkarstipendiaterna.

45:o) Under punkt 45 af denna hufvudtitel har Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen att för beredande under åren 1910 och 1911 af extra ersättning åt vissa bataljonsläkare och fältläkarstipendiater å extra stat för år 1911 bevilja ett anslag af 41,700 kronor.

Tillfällig för-
bättring i löne-
förhållandena
för vissa ba-
taljonsläkare
m. fl.
[45.]

I afseende å den beträffande denna framställning lämnade utredning får utskottet hänvisa till statsrådsprotokollet sid. 116—125.

Utskottets
yttrande.

Då det för närvarande finnes ett betydande antal vakanser bland fältläkarstipendiaterna af andra klassen, vill utskottet förorda, att för afhjälpan af detta missförhållande stipendiebeloppen i denna klass höjas från 600 kronor till 900 kronor, som utgör stipendiebeloppet i första klassen. Vid flottan finnes det endast en klass läkarstipendiater, och utgör deras årsarfvode 900 kronor. Ett bifall till hvad Kungl. Maj:t föreslagit skulle sålunda medföra en olikhet i afseende å läkarstipendiater nas vid armén och flottan fasta aflöningsförmåner, hvar till det icke finnes anledning. Då stipendiater af andra klassen äro i staten uppförda till ett antal af 36, skulle för förhöjning af stipendiebeloppen i denna klass med 300 kronor erfordras ett anslag af 10,800 kronor.

De af Kungl. Maj:t föreslagna extra lönetilläggen å 500 kronor åt 16 yngre bataljonsläkare synas vara af förhållandena påkallade.

Hvad beträffar Kungl. Maj:ts förslag, att anslaget skulle beräknas för tillämpning redan under innevarande år af de ifrågasatta förbättrade aflöningsförmånerna, anser utskottet detta icke stå i öfverensstämmelse med den praxis, som i allmänhet inom Riksdagen följts, när fråga varit om bestämmande af tjänstinnehafvares löneförmåner. Då det emellertid kan vara angeläget, att åtgärder vidtagas för afhjälpan redan under detta år af bristen på bataljonsläkare och fältläkarstipendiater, anser utskottet, att den af utskottet förordade förhöjningen må i mån af behof kunna tillämpas redan under innevarande år, men att några särskilda medel nu icke böra för ändamålet anslås, utan de här af föranledda utgifterna böra utgå af allmänna besparingarna under fjärde hufvudtiteln.

På grund af hvad sålunda anförts, hemställer utskottet,

att Riksdagen må för beredande under år 1911 af
extra ersättning åt vissa bataljonsläkare och fältläkar-
stipendiater å extra stat för år 1911 bevilja ett anslag
af 18,800 kronor.

Dagaflöningstillägg åt indelt manskap.

Dagaflönings-
tillägg åt in-
delt manskap.

[46.]

46:o) Under punkt 46 af denna hufvudtitel har Kungl. Maj:t föreslagit, att Riksdagen måtte för utbetalande af tillägg till dagaflöning åt indelt manskap med 2 kronor till korpral, vice korpral och menig beställningsman samt 2 kronor 10 öre till annan menig för tjänstgöring

i egenskap af underbefäl, instruktör eller beställningsman vid skolor och öfningar utom vanliga repetitionsöfningar å extra stat för år 1911 anvisa såsom förslagsanslag ett, jämväl för afrundande af hufvudtitelns slutsumma, till 180,252 kronor jämkadt belopp.

Under erinran, att utskottet här ofvan under punkt 25:o) gjort hemställen om rätt till jämkning i anslaget till skrifmaterialier och expenser, ved m. m. för jämnande af hufvudtitelns slutsumma, får utskottet hemställa,

att Riksdagen må för *utbetalande af tillägg till dag-aflöning åt indelt manskap* med 2 kronor till korpral, vicekorpral och menig beställningsman samt 2 kronor 10 öre till annan menig för tjänstgöring i egenskap af underbefäl, instruktör eller beställningsman vid skolor och öfningar utom vanliga repetitionsöfningar å extra stat för år 1911 anvisa såsom förslagsanslag 180,250 kronor.

Personligt lönetillägg.

47:o) Uti punkt 47 af denna hufvudtitel har Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen att för beredande af personligt lönetillägg åt musikdirektören vid Hälsinge regemente Carl Anders Clementz å extra stat för år 1911 bevilja ett anslag af 483 kronor.

Personligt
lönetillägg.
[47.]

Med anledning häraf får utskottet, under åberopande af hvad statsrådsprotokollet sid. 126—130 i ärendet innehåller, hemställa,

att Riksdagen må för *beredande af personligt lönetillägg åt musikdirektören vid Hälsinge regemente Carl Anders Clementz* å extra stat för år 1911 bevilja ett anslag af 483 kronor.

Ersättning för förskott.

48:o) Under punkt 48 af denna hufvudtitel har Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen att till täckande af vissa utaf arméförvaltningen och statskontoret utgifna förskott på extra stat för år 1911 anvisa, i jämnadt tal, ett belopp af 116,652 kronor.

Ersättning för
förskott.
[48.]

Departementschefen har till statsrådsprotokollet meddelat, att arméförvaltningens civila departement uti skrifvelse till Kungl. Maj:t den 26 oktober 1909 till ersättande anmält följande förskottsvis utbetalda belopp, nämligen

till kommittén för granskning af förslag rörande försvarsväsendets stärkande m. m., enligt nådiga brefven den 28 september 1907 samt den 1 maj, den 4 juni och den 16 oktober 1908	kronor	36,959: 87
för granskning af åtskilliga förslag rörande arméns organisation, enligt nådiga brefven den 6 september och den 21 december 1907 samt den 31 januari, den 15 och den 22 maj samt den 10 juli och den 25 september 1908.....	»	30,842: 40
» utarbetande af förslag till bestämmelser för mobiliseringen af härens och flottans sjukvårdsväsende å hemorten, enligt nådiga brefven den 4 oktober 1907, den 31 januari och den 12 juni 1908 samt den 19 februari 1909	»	9,544: 49
» biträde vid utarbetande af en allmän krigssjukvårdsplan, enligt nådiga brefven den 14 februari och den 12 juni 1908	»	1,206: 14
» utredning rörande kontroll m. m. af civila personer inom det militära området, enligt nådiga brefven den 28 februari, den 27 november och den 18 december 1908.....	»	9,235: 34
» utredning och förslag rörande fältläkarkårens omorganisation, enligt nådiga brefven den 6 och den 20 mars samt den 31 juli 1908	»	4,902: 76
» sakkunniga för utredning i fråga om inlösen af officers- och underofficerskårernas byggnader, enligt nådigt bref den 14 augusti 1908.....	»	1,647: 78
» sakkunniga för afgifvande af yttrande rörande vissa byggnadsarbeten, enligt nådiga brefven den 31 juli och den 23 oktober 1908 samt den 5 juni 1909	»	1,201: 47
» kommittén för afgifvande af slutligt förslag i fråga om förtidspensionering för officerare		

Transport kronor 95,540: 25

	Transport kronor	95,540: 25
	och underofficerare, enligt nådiga brefven den 20 november 1908 och den 5 mars 1909..... »	3,204: 07
för	sakkunniga för utredning rörande förvaltningen af landtförsvaret underlydande egendomar, enligt nådiga brefven den 16 oktober och den 23 december 1908..... »	727: 98
»	sakkunniga för afgifvande af förslag i fråga om åtgärder för befordrande af återinflyttning till riket af utflyttade personer, enligt nådigt bref den 4 december 1908 »	531: 30
»	sakkunniga för verkställande af omarbetning utaf gällande utbildningsinstruktioner för armén, enligt nådigt bref den 11 december 1908 »	1,969: 60
»	amanuensen C. G. E. Breitholtz såsom åklagare vid garnisonskrigsrätt m. m., enligt nådigt bref den 22 januari 1909..... »	1,272: 11
	sakkunniga för omarbetande af föreskrifterna rörande de värnpliktiges rullföring m. m., enligt nådigt bref den 19 februari 1909 »	1,163: -
»	sakkunniga för verkställande af utredning och utarbetande af förslag rörande förändrade grunder för officersbefordringarna i armén, enligt nådigt bref den 11 mars 1909 »	3,500: —
»	sakkunniga för utarbetande af förslag till bestämmelser i fråga om efterlysning af uteblifna värnpliktige m. m., enligt nådigt bref den 26 mars 1909 »	1,530: 20
»	sakkunniga för utarbetande af nya föreskrifter i fråga om säkerhetstjänsten vid rikets fästningar, enligt nådiga brefven den 19 mars, den 5 juni och den 2 juli 1909..... »	5,504: 98
»	sakkunniga för utredning rörande militäröfnings bedrifvande vid rikets allmänna läroverk, enligt nådigt bref den 3 september 1909..... »	350: —
	eller tillsammans kronor	115,293: 49

Vidare har departementschefen till åberopade statsrådsprotokollet meddelat, att statskontoret till ersättande anmält ett förskjutet belopp

af 1,357 kronor 55 öre, utgörande resekostnads- och traktaments-ersättning åt ordförande och ledamöter i de nämnder, som enligt lagen den 2 december 1892, angående lindring i rustnings- och roteringsbesvären, under år 1909 verkställt utredning om värdet å nämnda besvär.

Slutligen anmärkte departementschefen, att ersättning för ofvan angifna förskott, tillhopa $(115,293: 49 + 1,357: 55 =)$ 116,651 kronor 4 öre, icke kunde beredas från anslag under fjärde hufvudtiteln.

Med anledning häraf hemställer utskottet,

att Riksdagen må till tückande af ifrågavarande förskott på extra stat för år 1911 anvisa, i jämnadt tal, ett belopp af 116,652 kronor.

Stockholm den 25 februari 1910.

På statsutskottets vägnar:

G. BILLING.

Reservationer:

vid *punkt 2:o* (angående aflöning och rekrytering m. m.):

af herrar *F. W. Thorsson* och *K. V. Rydén*, hvilka ansett, att utskottets yttrande och förslag bort hafva följande lydelse:

»Kungl. Maj:t begär med anledning af 1909 års Riksdags beslut angående anskaffning af fälthaubitser, att i 1911 års stat måtte uppföras fem löjtnantsbeställningar, af andra klassen, fyra styckjunkarebeställningar, fem sergeantbeställningar af andra klassen och sex officersvolontärbeställningar.

Då näppeligen den ursprungliga anskaffningsplanen för ifrågavarande haubitser numera torde kunna följas och följaktligen några fälthaubitsbatterier ej torde komma att upprättas vid något af ifrågavarande artilleriregementen under år 1911, synes det icke vara af behovet påkalladt att nu inrätta berörda befattningar.

Den af Kungl. Maj:t begärda anslagssumman torde därför kunna minskas med 28,075 kronor.

Utskottet hemställer sålunda,

att Riksdagen i anledning af Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning må höja anslaget till *aflöning och rekrytering m. m.* nu 17,921,168 kronor, med 36,939 kronor, till 17,958,107 kronor.»

Vid *punkt 15:o* (angående de värnpliktiges aflöning, inskrifning och redovisning m. m.):

af herrar *A. Wiklund, P. Olsson, K. Starbäck, A. Ekman, J. Ström* och *E. A. Nilson*;

af herrar *F. W. Thorsson* och *K. V. Rydén*, hvilka ansett, att utskottets yttrande och förslag, bort hafva följande lydelse:

»Med anledning af — — — — (lika med utskottet) — — — — afstyrkts och ej heller af Riksdagen bifallits.

Beträffande det af herr Johansson i Jönköping m. fl. i omförmälda motion framställda yrkandet om minskad öfningstid för infanteriet under år 1911 finner utskottet densamma förtjäna all uppmärksamhet. Den rådande ekonomiska depressionen bjuder statsmakterna att på alla områden iakttaga sparsamhet, och då i nu förevarande fall en besparing synes kunna utan olägenhet ske, finner sig utskottet böra tillstyrka ifrågavarande framställning.

Utskottet finner sig så mycket hellre kunna göra detta, som en inskränkning i repetitionsöfningarna till 15 dagar skulle på en gång träffa tre årsklasser och därmed frigöra riklig arbetskraft på det vid tidpunkten för öfningarna pågående skördearbetet. Ett bifall till denna motion skulle å hela hufvudtiteln medföra en besparing å Kungl. Maj:ts äskande af 1,206,984 kronor, hvaraf i rundt tal 377.182 kronor skulle belöpa sig på nu ifrågavarande anslag.

Utskottet får alltså hemställa,

a) att herr Olof Jonssons ofvannämnda motion icke må af Riksdagen bifallas;

b) att ej heller herr H. Carlsons omförmälda motion må vinna Riksdagens bifall;

c) att Riksdagen med anledning af Kungl. Maj:ts förslag och herr Johanssons m. fl. ifrågavarande motion må minska anslaget till *värnpliktiges aflöning, inskrifning och redovisning m. m.* nu 2,587,145 kronor, med 86,862 kronor, till 2,500,283 kronor.»

vid *punkt 16:o* (angående arméns vapen, ammunition och skjut-
öfningar samt artilleriets öfningar och materiel):

af herrar *A. Wiklund, P. Olsson, K. Starbäck, J. Ström* och *E. A. Nilson*.

af herrar *F. W. Thorsson* och *K. V. Rydén*, som ansett, att utskottets yttrande och förslag bort hafva följande lydelse:

»Utskottet har vid granskning af ifrågavarande anslagskraf funnit, att å detta anslag under en följd af år uppstått afsevärda öfverskott. Besparingarna utgjorde sålunda år 1899 273,993 kronor, 1901 409,348 kronor, 1902 471,215 kronor, 1903 664,490 kronor, 1904 754,264 kronor, 1905 786,833 kronor, 1906 414,225 kronor, 1907 414,093 kronor och 1908 570,887 kronor. Enligt hvad departementschefen upplyser har äfven under år 1909 besparing uppstått till afsevärdt belopp. Vid sådant förhållande finner utskottet ifrågavarande anslag kunna nedsättas med 400,000 kronor.

Utskottet hemställer sålunda,

att Riksdagen må i riksstaten för år 1911 under titeln *arméns vapen, ammunition och målskjutningsmateriel samt artilleriets öfningar och materiel* uppföra ett anslag af 2,308,850 kronor.»

vid *punkt 17:o* (angående arméns byggnader, mötesfält och kommandantskapsutgifter samt fortifikationens öfningar och materiel):

af herrar *F. W. Thorsson* och *K. V. Rydén* hvilka ansett att utskottets yttrande och förslag bort hafva följande lydelse:

»De äskade utgifter — — — — (lika med utskottets) — — —
erinran från utskottets sida.

Hvad beträffar förvaltningsorganisationen vid de permanenta verken i Boden har utskottet af den lämnade utredningen icke funnit sig öfvertygad om nödvändigheten af att anställa särskilda fortväblar vid fästena, och får förty hemställa att det begärda anslaget nedsättes med 7,200 kronor, motsvarande arfvode till 6 fortväblar å 1,200 kronor.

På grund af hvad sålunda anförts, hemställer utskottet

att Riksdagen må höja anslaget till *arméns byggnader, mötesfält och kommandantskapsutgifter samt fortifikationens öfningar och materiel*, nu 1,000,000 kronor med 141,840 kronor till 1,141,840 kronor.»

vid *punkt 18:o* (angående arméns mathållning):

af herrar *A. Wiklund, P. Olsson, K. Starbäck, A. Ekman, J. Ström* och *E. A. Nilson*;

af herrar *F. W. Thorsson* och *K. V. Rydén*, hvilka ansett, att utskottets yttrande och förslag bort hafva följande lydelse:

»Under hänvisning till motiveringen under punkt 15 får utskottet hemställa,

att Riksdagen i anledning af Kungl. Maj:ts förvarande famställning och herr Johanssons m. fl. motion må minska anslaget till *arméns mathållning* nu 7,359,405 kronor med 192,226 kronor, till 7,167,159 kronor.»

vid *punkt 20:o* (angående arméns munderingsutrustning):

af herrar *A. Wiklund*, *P. Olsson*, *K. Starbäck*, *A. Ekman*, *J. Ström* och *E. A. Nilson*;

af herrar *F. W. Thorsson* och *K. V. Rydén*, hvilka ansett, att utskottets yttrande och förslag bort hafva följande lydelse:

»Herr Johanssons i Jönköping m. fl. — — — utskottets förslag — — — en minskning i 248,940 kronor 45 öre.

Med hänvisning till motiveringen under punkt 15 biträder utskottet ifrågavarande nedsättning i det af Kungl. Maj:t begärda anslaget. Därutöfver har emellertid utskottet funnit ännu en nedsättning i det begärda anslaget böra göras. Enligt hvad utskottet erfarit har vid intendenturverkstäderna i Fredrikshof arbetsstyrkan under 1909 minskats med ett 40-tal sadelmakeriarbetare och då den minskning i aflöningar m. m. till dessa torde kunna beräknas till minst 50,000 kronor, har utskottet funnit sig kunna nedsätta det begärda anslaget till arméns munderingsutrustning med i rundt tal 298,940 kronor.

Utskottet får följaktligen hemställa,

att Riksdagen må minska anslaget till *arméns munderingsutrustning*, nu 4,378,424 kronor med 149,167 kronor till 4,229,257 kronor».

vid *punkt 21:o* (angående arméns diverse intendenturbehof):

af herrar *A. Wiklund*, *P. Olsson*, *K. Starbäck*, *A. Ekman*, *J. Ström* och *E. A. Nilson*;

af herrar *F. W. Thorsson* och *K. V. Rydén*, hvilka ansett, att utskottets yttrande och förslag bort hafva följande lydelse:

»I anledning af Kungl. Maj:ts framställning och herr Johanssons m. fl. motion nr 102 får utskottet hemställa,

att Riksdagen må minska anslaget till *arméns diverse intendenturbehof*, nu 760,729 kronor med 19,919 kronor, till 740,810 kronor,

vid *punkt 22:o* (angående arméns kasernutredning samt ved, ljus och vatten):

af herrar *A. Wiklund, P. Olsson, K. Starbäck, A. Ekman, J. Ström*, och *E. A. Nilson*;

af herrar *F. W. Thorsson* och *K. V. Rydén*, hvilka ansett, att utskottets yttrande och förslag bort hafva följande lydelse:

»Utskottet finner sig, på sätt i *punkt 15:o* framhållits, äfven här böra biträda den i herr Johanssons m. fl. motion föreslagna nedsättning i det af Kungl. Maj:t begärda anslaget, med i rundt tal 82,980 kronor. I samband härmed har utskottet uppmärksammat, att betydande summor af ifrågavarande anslag användas för inköp af stenköl, koks och ved, och har utskottet i anledning häraf velat uttala önskvärdheten af att torf användes som bränsle för kasernernas uppvärmning, där sådant lämpligen kan ske.

Utskottet hemställer,

att Riksdagen må höja anslaget till *arméns kasernutredning samt ved, ljus och vatten*, nu 1,570,808 kronor, med 123,268 kronor, till 1,694,076 kronor.»

vid *punkt 23:o* angående arméns sjuk- och veterinärvård samt hofbeslag):

af herrar *A. Wiklund, P. Olsson, K. Starbäck, A. Ekman, J. Ström* och *E. A. Nilson*;

af herrar *F. W. Thorsson* och *K. V. Rydén*, som ansett, att utskottets yttrande och förslag bort hafva följande lydelse:

»I anslutning till herr Johanssons m. fl. ofvauberörda motion finner utskottet det begärda anslaget böra nedsättas med 15,087 kronor, och hemställer följaktligen utskottet,

att Riksdagen må minska anslaget till *arméns sjuk- och veterinärvård samt hofbeslag*, nu 362,250 kronor, med 744 kronor, till 361,506 kronor.»

vid *punkt 27:o* (angående ny fältartillerimateriel):

af herrar *A. Wiklund, P. Olsson, K. Starbäck, A. Ekman, J. Ström* och *E. A. Nilson*, som ansett, att utskottets yttrande och förslag bort hafva följande lydelse:

»Utskottet har ej haft något att erinra mot Kungl. Maj:ts förslag att dels af de besparingar som uppkommit å de till fältkanonmateriel anvisade medel ett belopp af 400,000 kronor och dels af besparingarna å ordinarie anslaget till arméns vapen, ammunition och skjutöfningar samt artilleriets öfningar och materiel ett belopp af 400,000 kronor eller inalles 800,000 kronor användas för ifrågavarande ändamål.

Däremot anser utskottet att Kungl. Maj:ts framställning om anvisande af ytterligare 400,000 kronor å af Riksdagen beviljade 8,000,000 kronor kan tillsvidare anstå och får för den skull hemställa,

att Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning icke må af Riksdagen bifallas.»

af herrar *F. W. Thorsson* och *K. V. Rydén*, som ansett att utskottets yttrande och förslag bort hafva följande lydelse:

»För anskaffande af fälthaubitsmateriel beviljade 1909 års Riksdag 3,000,000 kronor, hvaraf 800,000 kronor skulle utgå under innevarande år. Nu begär Kungl. Maj:t af detta belopp ytterligare 1,200,000 kronor, hvilket skulle anskaffas sålunda, att af besparingarna under anslagstiteln arméns vapenammunition och skjutöfningar m. m. skulle disponeras 400,000 kronor, att af besparingarna af anslaget till fältkanonmateriel måtte disponeras 400,000 kronor, samt att å 1911 års riksstat måtte uppföras 400,000 kronor.

Utskottet har emellertid trott sig finna, att den tilltänkta anskaffningsplanen icke af Kungl. Maj:t kan fullföljas och då Riksdagen torde böra medgifva, att Kungl. Maj:t, förutom redan beviljade 800,000 kronor, på sätt departementschefen föreslagit, må af besparingarna å de till fältkanonmateriel anvisade medlen disponera 400,000 kronor, finner utskottet att Kungl. Maj:t därigenom komme att förfoga öfver belopp, som torde fullt motsvara anskaffningsbehovet för 1911. Vid sådant förhållande har utskottet icke kunnat tillstyrka beviljandet af nu begärda 400,000 kronor.

Utskottet hemställer sålunda,

att Kungl. Maj:ts förevarande framställning icke må af Riksdagen bifallas».

vid *punkt 29:o* (angående kasernbyggnader och mässlokaler):
af herrar *F. W. Thorsson* och *K. V. Rydén*, som ansett, att utskottets yttrande och förslag bort hafva följande lydelse:

Punkt 29.

Af det anslag å 21,744,000 kronor, som beviljades af 1906 års Riksdag, ha 10,650,000 kronor anvisats att utgå intill slutet af innevarande år. Nu begär Kungl. Maj:t ytterligare 1,000,000 kronor att utgå under år 1911. Byggandet af kasernerna är enligt Kungl. Maj:ts framställning afsett att pågå under åren 1909—1916, och det nu begärda anslaget afser närmast att utjämna 1912 års statsreglering. Enligt den af Kungl. Maj:t förordade planen skulle byggnadskostnaderna uppgå under år 1909 till 600,000 kronor, under 1910 till 3,500,000 kronor, under 1911 till 5,200,000 kronor, under 1912 till 6,600,000 kronor, under 1913 till 6,000,000 kronor, under 1914 till 5,200,000 kronor, under 1915 till 4,000,000 kronor och under 1916 till 2,000,000 kronor.

Vid granskning af förevarande anslagskraf har utskottet funnit betänkligheter resa sig mot ett så forseradt byggande af kassernetablisementen som det af departementschefen förordade. Utskottet vill visserligen icke bestrida att vissa olägenheter äro förenade med utsträckning af byggnadsperioden, men med hänsyn till den statsfinansiella ställningen finner utskottet varsamheten bjuda att kostnaderna fördelas öfver en något längre tid. Utskottet finner ett ytterligare stöd för denna sin uppfattning i den omständigheten, att anhopningen af en så omfattande byggnadsverksamhet — som för öfrigt säkerligen kommer att sammanfalla med en redan nu skönjbar tid af gynnsammare konjunkturer — uppenbarligen kommer att rent onaturligt öka behovet af arbetskraft inom byggnadsindustrien, hvilket en gång vid byggnadsperiodens slut kan komma att medföra afsevärda rubbningar af vårt lands ekonomiska lif. Då för öfrigt förslag om ändrad förlägningsplats för vissa regementen på grund af i Riksdagens båda kamrar väckta motioner är beroende på Riksdagens pröfning, finner utskottet sig böra afstyrka beviljandet af det för år 1911 begärda anslaget.

Mot hvad Kungl. Maj:t föreslagit — — — — — lika med utskottet — — — — — att erinra.

Utskottet hemställer sålunda,

a) att Kungl. Maj:ts begäran om att å 1911 års stat få anvisat 1,000,000 kronor till uppförande af kasern-etablissemment för femton infanteriregementen, icke må af Riksdagen bifallas.

b) att Riksdagen må utaf den till — — — — lika med utskottet — — — — 366,000 kronor.

punkt 31:o (angående bostäder och fortväblar och fortmaskinister vid Bodens fästning):

af herrar *A. Wiklund, P. Olsson, K. Starbäck* och *E. A. Nilson*, som ansett att utskottets yttrande och förslag bort hafva följande lydelse:

»Föreliggande — — — — — därstädes. I berörda hänseende hafva vi under punkt 17:o af detta utlåtande föreslagit den ändring, att endast fortmaskinister måtte anställas. I anledning häraf bör sålunda ur det föreliggande byggnadsförslaget utgå 6 bostadslägenheter om 2 rum och kök och en motsvarande reducering af kostnadsberäkningen göras.

En ytterligare — — — — för fortmaskinister — äfven då hänsyn tages till såväl dessa byggnaders aflägsna läge som ock de sakkunniges förslag i fråga om beredande af möjlighet att vid framtida behof anordna vindsrum i byggnaderna — beräkna en kostnad af 3,000 kronor för eldstad eller tillhoppa 36,000 kronor, hvartill kommer kostnad för uthusbyggnader med 1,000 kronor för hvarje bostad eller tillhoppa 6,000 kronor. Anslagets belopp skulle sålunda bestämmas till 42,000 kronor.

I anledning häraf hemställas,

att Riksdagen må till uppförande af bostadsbyggnader jämte uthus för fortmaskinister vid Bodens fästning å extra stat för år 1911 anvisa 42,000 kronor med rätt för Kungl. Maj:t att af omhänderhafvande medel under år 1910 förskjuta beloppet för att sedermera af nämnda anslag ersättas.»

af herrar *F. W. Thorsson, K. V. Rydén* och *J. Ström*, som ansett, att utskottets yttrande och förslag bort hafva följande lydelse:

»Beträffande det begärda anslaget till uppförande af bostadslägenheter åt sex fortväblar får utskottet, under hänvisning till motiveringen

under punkt 17, hemställa, att ifrågavarande anslag icke må af Riksdagen beviljas. Vidkommande bostadsbyggnaderna åt fortmaskinisterna har utskottet inte haft annat att erinra, än att ifrågavarande byggnader synas böra upptaga bostadslägenheter om två rum och kök. Under beräkning af en kostnad för eldstad af 3,000 kronor samt för uthus 500 kronor skulle ifrågavarande anslagssumma uppgå till 57,000 kronor.

Utskottet hemställer alltså,

att Riksdagen må *till uppförande af bostadsbyggnader jämte uthus för fortmaskinister vid Bodens fästning* på extra stat för år 1911 anvisa 57,000 kronor med rätt för Kungl. Maj:t att af omhänderhafda medel under år 1910 förskjuta beloppet för att sedermera af nämnda anslag ersättas.»

vid *punkt 32:o* (angående flyglar till kommandantsbyggnaden i Boden):

af herr *A. Ekman*, som ansett, att utskottets motivering bort hafva följande lydelse:

»Det har ådragit sig — — — — erfordras.

Såsom af den i ärendet förebragta utredningen framgår, äro emellertid dessa lokaler, som befinna sig under jordytan, knappast lämpliga att annat än vid krigstillfälle i någon större utsträckning användas till expeditiionslokaler, hvarjämte de heller icke medgifva erforderligt utrymme för den ifrågavarande expeditionen.

För närvarande är kommandantsexpeditionen jämte fortifikationsbefälhafvarens expeditiionslokaler inrymda i bottenvåningen af den för Norrlands artilleriregementes detachement i Boden afsedda kasernbyggnaden, hvarifrån de dock, när de fältartilleridetachmentet tillhörande batterier år 1910, jämlikt därom gifna nådiga bestämmelser, komma att förflyttas från Östersund till Boden, måtte flytta till våningen en trappa upp i samma kasernbyggnad.

När den återstående delen af fältartillerietablisementet därefter kommer att erfordras för sitt ändamål, är det emellertid nödvändigt, att lokaler för kommandantexpeditionen på annat håll kunna anvisas, detta icke minst för att artilleridetachmentets öfverflyttning till Boden icke må blifva åtminstone afsevärdt rubbad. Då behofvet af nya lokaler för kommandantexpeditionen i Boden sålunda icke synes vara för ögonblicket trängande, och utskottet ej heller kunnat vinna den öfvertygelsen att icke ytterligare inskränkningar i de uppgjorda byggnadsförslagen kunna vidtagas, anser utskottet, särskildt med hänsyn till önsk-

vårdheten af besparingar i 1911 års budget, sig icke för närvarande kunna tillstyrka, hvad Kungl. Maj:t i afseende på beredande af lokaler för kommandantexpeditionen i Boden föreslagit.

Hvad beträffar — — — i denna del.»

vid *punkt 35:o* (angående belysningsmateriel):

af herrar *A. Wiklund, P. Olsson, K. Starbäck, A. Ekman, J. Ström* och *E. A. Nilson*, som ansett, att utskottets yttrande och förslag bort hafva följande lydelse:

»Utskottet har — — — i ämnet.

Då emellertid enligt 1906 år Riksdags beslut, hvarom departementschefen erinrat i sammanhang med äskande af anslag till Bodens fästning, för densamma skall anskaffas rörlig belysningsträng och denna enligt 1905 års Bodenkommittés förslag skall handhafvas af den vid Boden förlagda ingenjörkåren, synes denna belysningsträng först böra anskaffas, synnerligast som för skötseln af den belysningsmateriel hvarom här är fråga icke finnas någon särskild trupp.

I anledning häraf får utskottet hemställa

att Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning icke må af Riksdagen bifallas.»

af herrar *F. W. Thorsson* och *K. V. Rydén*, hvilka ansett, att utskottets yttrande och förslag bort hafva följande lydelse:

»Det nu begärda anslaget till belysningsmateriel afser anskaffandet af fyra rörliga strålkastare på upprättandet af tvenne fältstrålkastareafdelningar; såsom af departementschefens utredning framgår, befinner sig hela denna fråga på ett förberedande stadium, och det begärda anslaget är närmast afsedt bereda fältarmén möjlighet att bedöma detta tekniska hjälpmedel för nutida krigföring. Vid behandling af detta ärende har utskottet erfarit att uppsättandet af strålkastareafdelningar medför, förutom nu begärda anslag, betydande kostnader för inrättandet af nya befäls- och manskapsbeställningar samt till inköp af hästar, hvarom Kungl. Maj:t förevarande proposition ej lämnar någon utredning. Då vidare 1906 års Riksdag beviljade till rörlig belysningsmateriel icke mindre än 190,000 kronor torde Kungl. Maj:t icke sakna medel för att bereda fältarmén tillfälle öfva sig med rörlig belysningsträng.

På grund af det anförda får utskottet alltså hemställa,

att Kungl. Maj:ts förevarande framställning icke må af Riksdagen bifallas.»

vid *punkt 40:o* (angående det frivilliga skytteväsendets befrämjande):

af herrar *F. W. Thorsson* och *K. V. Rydén*:

»Den frivilliga skytterörelsen har alltmer frångått sin karaktär af folklig och demokratisk rörelse och börjar visa allt bestämdare tecken att i flera hänseenden urarta. Då vi sålunda ej kunna finna ifrågasvarande rörelse förtjänt af ett år för år svällande statsunderstöd, ha vi ansett att utskottet bort hemställa,

att Riksdagen måtte afslå Kungl. Maj:ts förevarandeframställning.»

Det skulle här antecknas, att herr *F. Berg* icke deltagit i förestående hufvudtitels behandling inom utskottet.

Bil. a.

Stat

för Intendenturkåren år 1911.

	Kronor.	Summa kronor.
1 generalintendent, lön	8,000	—
dagaflöning å 7 kronor i 365 dagar	2,555	10,555
1 öfverfältintendent, lön	6,000	—
dagaflöning å 6 kronor i 365 dagar	2,190	8,190
1 fältintendent af 1. graden, lön	4,500	—
dagaflöning å 5 kronor i 365 dagar	1,825	6,325
5 d:o	—	31,625
1 fältintendent af 2. graden, lön	4,000	—
dagaflöning å 5 kronor i 365 dagar	1,825	5,825
6 d:o	—	34,950
1 intendent af 1. klassen, lön	3,400	—
dagaflöning å 4 kronor i 365 dagar	1,460	4,860
47 d:o	—	228,420
1 intendent af 2. klassen, lön	2,400	—
dagaflöning å 4 kronor i 365 dagar	1,460	3,860
25 d:o	—	96,500
1 underintendent, lön	1,500	—
dagaflöning å 3 kronor i 365 dagar	1,095	2,595
18 d:o	—	46,710
1 förvaltare, lön	1,200	—
dagaflöning å 2,50 kronor i 365 dagar	912	50
ett ålderstillägg å lönen å 300 kronor efter 5 års väl vits- ordad tjänstgöring.	—	2,112
79 d:o	—	166,887
1 vaktmästare, lön	360	—
dagaflöning å 0,50 krona i 365 dagar	182	50
underhåll in natura (beklädning och portionersättning) å 0,91 krona i 365 dagar	332	15
ersättning för ved, lyse m. m.	80	95
29 d:o	—	955
Transport	—	60
	—	27,712
	—	40
	—	678,083

	Kronor.		Summa kronor.	
Transport	—	—	678,083	—
Till skrifmaterialier, blanketter, öfriga tryckalster, underhåll af expeditionsmateriel samt inbindning för generalintendentens expedition.	—	—	3,500	—
Summa kronor	—	—	681,583	—

Aum. 1. Ledigblifven vaktmästarbeställning återbesättes icke, men få härigenom uppkomna besparingar användas för upprätthållande af sådan tjänst.

Aum. 2. Löntagare, som tillförsäkrats andra än de för honom ofvan angifna aflöningsförmåner, bibehålles vid sina förutvarande aflöningsförmåner, därest han icke själf önskar öfvergå till de i denna stat för honom upptagna.

Bil.

Tabell öfver ordinarie anslagen under

1910 års riksstat anslår:		
Anvisning i kontant.		
Kronor.	ö.	
		Landtförsvars-
		Aflöning och expenser samt
17,000	—	Departementschefen
61,450	—	Departementet
13,005	—	Skrifmaterialier och expenser, ved m. m. för departementet, <i>förslagsanslag</i> ...
275,800	—	Arméförvaltningen
156,035	—	Generalitetsstaten
321,315	—	Generalstabens fast anställda personal
78,175	—	Generalstabens öfningar, expenser m. m., <i>reservationsanslag</i>
16,200	—	Artilleristaben
30,328	—	Kommendantsstaten. Nuvarande belopp
	—	Ökas med
17,921,168	—	Aflöning och rekrytering m. m. Nuvarande belopp
	—	Ökas med
125,800	—	Hyra, expenser m. m. vid truppförbanden, <i>reservationsanslag</i>
673,492	—	Intendenturkåren. Nuvarande belopp
	—	Ökas med
82,909	—	Ökad aflöning för de till tjänstaldern äldsta bataljonsläkarna och bataljons-
42,600	—	Stipendier för fältläkarkåren och veterinärstaten
1,088,307	—	Inkvarteringskostnader, <i>förslagsanslag</i>
21,450	—	Inkvartereringens ordnande i Stockholm, <i>reservationsanslag</i>
81,400	—	Ålderstillägg, <i>förslagsanslag</i> . Nuvarande belopp
	—	Ökas med
Trpt	21,006,434	—

*) Af Kungl. Maj:t föreslaget belopp, hvaröfver utskottet framdeles kommer att afgifva särskildt yttrande.

Litt. A.

riksstatens Fjärde hufvudtitel.

departementet.

inkvarterings- och resekostnad.

		Förslag till blifvande riksstat:
		Anvisning i kontant.
		Kronor. ö.
		17,000 —
		61,450 —
		13,005 —
		275,800 —
		156,035 —
		321,315 —
		78,175 —
		16,200 —
		30,328: —
		1,800: —
		32,128 —
		17,921,168: —
		65,008: —
		17,986,176 —
		125,800 —
		673,492: —
		8,091: —
		681,583 —
		82,909 —
		42,600 —
		1,088,307 —
		21,450 —
		*) 81,400: —
		1,150: —
		82,550 —
Trpt		21,082,483 —

veterinärerna, *förslagsanslag* ...

1910 års riksstat anslår:		
Anvisning i kontant.		
Kronor.	ö.	
Trpt 21,006,434	—	
120,000	—	Arméns personal öfver stat, <i>förslagsanslag</i>
182,425	—	Landstormen, <i>reservationsanslag</i> . Nuvarande belopp
	—	Ökas med
16,774	—	Ersättning åt vissa löntagare i följd af arméns omorganisation, <i>förslagsanslag</i> , Minskas med
195,000	—	Rese- och traktamentspenningar, <i>förslagsanslag</i>
7,000	—	Resestipendier åt artilleri- och ingenjörofficerare, <i>reservationsanslag</i>
15,000	—	Resestipendier åt officerare och intendenturtjänstemän, <i>reservationsanslag</i>
2,000	—	Resestipendier åt militärläkare, <i>reservationsanslag</i>
Remontering och		
1,132,479	—	Remontering m. m., <i>reservationsanslag</i> . Nuvarande belopp
	—	Minskas med
644,856	—	Lega af hästar för artilleriets, ingenjörtruppernas och trängens exercis, <i>reserva-</i> Minskas med
Skolor för officerare, under-		
91,555	—	Krigshögskolor, <i>reservationsanslag</i> . Nuvarande belopp
	—	Ökas med
42,000	—	Ridskolan, <i>reservationsanslag</i>
60,000	—	Skjutskolan för infanteriet och kavalleriet, <i>reservationsanslag</i>
27,000	—	Artilleriskjutskolor, <i>reservationsanslag</i>
130,165	—	Krigsskolan, <i>reservationsanslag</i>
130,000	—	Volontärskolor, <i>förslagsanslag</i>
6,350	—	Militärläkares undervisning, <i>reservationsanslag</i>
Trpt 23,809,038	—	

*) Af Kungl. Maj:t föreslaget belopp, hvaröfver utskottet framdeles kommer att afgifva särskildt yttrande.

		Förslag till blifvande riksstat:	
		Anvisning i kontant.	
		Kronor.	ö.
	Trpt	21,082,483	—
		120,000	—
	182,425: —		
	15,800: —	198,225	—
högst. Nuvarande belopp	16,774: —		
	1,722: —	15,052	—
		195,000	—
		7,000	—
		15,000	—
		2,000	—
hästlega m. m.			
	1,132,479: —		
	423,784: —	708,695	—
tionsanslag. Nuvarande belopp	644,856: —		
	31,584: —	613,272	—
befäl och militärläkare.			
	91,555: —		
	*) 500: —	92,055	—
		42,000	—
		60,000	—
		27,000	—
		130,165	—
		130,000	—
		6,350	—
	Trpt	23,444,297	—

1910 års riksstat anslår:		
Anvisning i kontant.		
Kronor.	ö.	
Trpt 23,809,038	—	
		Naturaunderhåll, sjukvård,
88,200	—	Garnisonssjukhusen i Stockholm och å Karlsborg, <i>reservationsanslag</i>
500,000	—	Arméns fält- och fälttjänstöfningar, <i>reservationsanslag</i>
2,587,145	—	De värnpliktiges aflöning, inskrifning och redovisning m. m., <i>förslagsanslag</i> . Ökas med
2,708,850	—	Arméns vapen, ammunition och skjutöfningar samt artilleriets öfningar och Arméns vapen, ammunition och målskjutningsmateriel samt artilleriets öf-
1,000,000	—	Arméns byggnader, mötesfält och kommandantskapsutgifter samt fortifikationens Ökas med
7,359,405	—	Arméns mathållning, <i>förslagsanslag</i> . Nuvarande belopp... Ökas med
2,962,195	—	Furagering af arméns hästar, <i>förslagsanslag</i> . Nuvarande belopp... Ökas med
4,378,424	—	Arméns munderingsutrustning, <i>reservationsanslag</i> . Nuvarande belopp... Ökas med
760,729	—	Arméns diverse intendenturbehof, <i>reservationsanslag</i> . Nuvarande belopp... Ökas med
1,570,808	—	Arméns kasernutredning samt ved, ljus och vatten, <i>reservationsanslag</i> . Nu- Ökas med
362,250	—	Arméns sjuk- och veterinärvård samt hofbeslag m. m., <i>reservationsanslag</i> . Ökas med
		Diverse
950,000	—	Ersättning för rustning och rotering, <i>förslagsanslag</i>
80,000	—	Extra utgifter
S:ma 49,117,044	—	

		Förslag till blifvande riksstat:	
		Anvisning i kontant.	
		Kronor.	ö.
	Trpt	23,444,297	—
öfningar och materiel.			
		88,200	—
		500,000	—
Nuvarande belopp	2,587,145: —		
	290,320: —	2,877,465	—
materiel, <i>reservationsanslag</i> .			
ningar och materiel, <i>reservationsanslag</i>		2,708,850	—
öfningar och materiel, <i>reservationsanslag</i> . Nuvarande belopp	1,000,000: —		
	146,640: —	1,146,640	—
	7,359,405: —		
	245,286: —	7,604,691	—
	2,962,195: —		
	148,687: —	3,110,882	—
	4,378,424: —		
	149,773: —	4,528,197	—
	760,729: —		
	25,343: —	786,072	—
varande belopp	1,570,808: —		
	206,248: —	1,777,056	—
Nuvarande belopp	362,250: —		
	14,343: —	376,593	—
anslag.			
		950,000	—
		80,000	—
	Summa	49,978,943	—

Bil. Litt. B.

**Tabell öfver extra ordinarie anslagen under riksstatens
F j ä r d e hufvudtitel.**

	Kronor.	ö.
Landtförsvarsdepartementet.		
<i>Artilleribehof:</i>		
Till fortsatt anskaffning af nya eldhandvapen	780,000: —	
» anskaffning af ny fältartillerimateriel	400,000: —	1,180,000 —
<i>Artilleri- och fortifikationsbehof:</i>		
Till fullbordande af befästningsarbetena vid Boden		359,500 —
<i>Fortifikationsbehof:</i>		
Till uppförande af kasernetablissemang för femton infanteriregementen	1,000,000: —	
» uppförande af mässbyggnader för underofficerare och manskap vid vissa truppförband	366,000: —	
» uppförande af lokaler för krigshögskolan m. m. *)	220,000: —	
» uppförande af bostadsbyggnader jämte uthus för fortväblar och fortmaskinister vid Bodens fästning	82,000: —	
» uppförande af en befälsbyggnad för Norrbottens regemente	72,500: —	
» anskaffande af ingenjörmateriel	15,000: —	
» belysningsmateriel med förrådsbyggnad	70,000: —	
» anställande af ballongöfningar	18,000: —	1,843,500 —
Trpt	3,383,000	—

*) Af Kungl. Maj:t föreslaget belopp hvaröfver utskottet framdeles kommer att afgifva särskildt yttrande.

		Kronor.	ö.
Trpt		3,383,000	—
<i>Intendenturbehof:</i>			
Till	ordnande af landstormsförråd	141,980:	—
»	anskaffning af nya uniformer för armén	200,000:	—
»	inköp af inventarier i nya kasernetablissemang ...	100,000:	—
		441,980	—
<i>Diverse anslag:</i>			
Till	det frivilliga skytteväsendets befrämjande	870,000:	—
»	det frivilliga sjukvårdsväsendets befrämjande	10,000:	—
»	beredande af tillfällig löneförbättring åt fortifikationskassören och redogöraren samt fortifikationskassörerna och förrådsförvaltarna vid fortifikationen	13,545:	—
»	beredande af extra lönetillägg åt en del tjänstemän och betjante, <i>förslagsanslag</i>	4,775:	—
»	provisorisk lönereglering för befattningshafvare i landtförsvarsdepartementet, <i>förslagsanslag</i>	*) 8,270:	—
»	beredande under åren 1910 och 1911 af extra ersättning åt vissa bataljonsläkare och fältläkarstipendiater	18,800:	—
»	dagaflöningsstillägg åt indelt manskap, <i>förslagsanslag</i>	180,250:	—
»	beredande af personligt lönetillägg åt musikdirektören vid Hälsinge regemente Carl Anders Clementz	483:	—
»	täckande af vissa utaf arméförvaltningen och statskontoret utgifna förskott	116,652:	—
Summa		1,222,775	—
		5,047,755	—

*) Af Kungl. Maj:t föreslaget belopp, hvaröfver utskottet framdeles kommer att afgifva särskildt yttrande.

Rättelse

i statsutskottets utlåtande nr 4.

Å sid. 34, rad. 3 uppifrån:

*står: af herrar A. Wiklund, P. Olsson, K. Starbäck, J. Ström och E. A. Nilson.
bör utgå.*

Å sid. 34, rad. 17 nedifrån:

står: af herrar F. W. Thorsson och K. V. Rydén

*läs: af herrar A. Wiklund, F. W. Thorsson, P. Olsson, K. Starbäck,
K. V. Rydén, J. Ström och E. A. Nilson*
